

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Французька мова і література, англійська мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Дрогомирецька Людмила Романівна
Контактний телефон викладача	0501084688
Е-mail викладача	liudmyla.drogomyretska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 15.00, ауд.601.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Історія України» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми. Предметом вивчення є розвиток людського суспільства на території українських етнічних земель від найдавніших часів до сьогодення. Курс передбачає поглиблення та систематизацію історичних знань студентів про зміст, характер та закономірності державотворчих, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися на території України від найдавніших часів до сьогодення.</p> <p>Вивчення дисципліни сприяє процесу формування у студентів уміння аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначати їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, самостійно оцінювати і інтерпретувати історичний процес, робити правильні висновки з метою успішної розбудови української державності, усвідомлювати роль і місце України у світовій історії.</p> <p>У результаті опанування курсу «Історія України» в студентів повинні сформуватися чіткі світоглядні позиції, ціннісні орієнтири, почуття патріотизму, здатність інтерпретувати досвід попередніх поколінь.</p> <p>Методи навчання: Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (проблемно-тематична дискусія, бесіда, інтерактивна лекція), індивідуальна робота, групова робота, самостійна робота.</p> <p>Методи контролю: усне/письмове опитування, контроль виконання індивідуального завдання (підготовка та захист реферату), тестовий контроль знань. Залік.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Історія України» є формування історичної свідомості студентів, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про історичне минуле на території українських земель від найдавніших часів до сьогодення в контексті світової історії, усвідомлення ними нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю; набуття студентами наукового бачення суспільних явищ, подій, тенденцій минулого та сучасного; формування умінь критично аналізувати отриману з різних джерел інформацію, самостійно трактувати її, застосовувати набуті знання з історії для орієнтації в громадсько-політичному житті та оцінки суспільних явищ і подій; виховання у студентської молоді патріотизму, національної та громадянської свідомості, формування толерантного, неупередженого ставлення до інших народів, утвердження ідеалів гуманізму.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: надати студентам знання з історії України відповідно до рівня та вимог вищої школи, зосередившись на найбільш актуальних проблемах політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного життя українського суспільства на різних етапах його розвитку; ознайомити студентів з хронологією та сутністю основних історичних подій, періодизацією, логікою історичного</p>	

процесу; спонукати до оволодіння навичками комплексної роботи з різними типами історичних джерел та історичних праць, пошуку і систематизації інформації як основи вирішення дослідницьких завдань; сприяти формуванню історичного мислення, вміння виявляти історичну обумовленість подій і явищ; навчити студентів критично аналізувати отриману інформацію, визначати власну позицію щодо місця і ролі України у всесвітньо-історичному процесі; спираючись на загальнолюдські цінності допомогти студентам сформуванню власні переконання, здобути навички і вміння, фахові компетенції, необхідні для практичної професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

Результати навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

РН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

РН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
лекції	18 год.		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12 год.		
самостійна робота	60 год.		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова / вибіркова
1	035 Філологія	1	О
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання навчальної дисципліни “Історія України”. Головні періоди історії України. Давня доба української історії. Трипільська культура. Походження та етногенез слов'ян. Основні концепції походження українського народу.	2		4
Тема 2. Русь-Україна: етапи політичного розвитку та еволюція політичної форми держави, особливості етнічного та культурного розвитку. Королівство Руське: політичні процеси, соціально-економічний розвиток, взаємозв'язки з європейськими країнами.		2	6
Тема 3. Українські землі в системі міжнародних стосунків країн Центрально-Східної Європи у XIV – XVI ст.: територіальний переділ українських земель. Польсько-литовський фактор в українській історії другої половини XIV – першої половини XVI ст. Соціально-економічні та культурно-релігійні процеси. Виникнення козацтва та його роль в історії України. Козацько-селянські повстання кінця XVI - 20-30-х рр. XVII ст.	2		6
Тема 4. Українська національна революція середини XVII ст. Причини, характер, рушійні сили та періодизація революції. Утворення Української гетьманської козацької держави, її політичний та адміністративно-територіальний устрій. Фінансова система та судочинство. Місце України в міжнародних відносинах тогочасної Європи.	2		6
Тема 5. Україна в другій половині XVII ст. Доба Руїни: причини, характерні ознаки та політичні наслідки для України. Україна в політичних планах Польщі та Росії. Гетьманщина під владою Російської імперії в кінці XVII - XVIII ст. Українські землі у складі Речі Посполитої у XVIII ст.	2	2	4
Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій у XIX ст.: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму. Сутність українського	2	2	4

національного відродження, його передумови, особливості та етапи розвитку.			
Тема 7. Україна на початку ХХ ст. : соціально-економічне і політичне становище. Україна в період революції 1905–1907 рр. і після її поразки. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та в роки Першої світової війни (1910–1914 рр.) Українська національна революція 1917- 1921 рр. Центральна рада. Гетьманат. Директорія. ЗУНР. Причини поразки та уроки Української національної революції 1917 – 1921 рр.		2	6
Тема 8. Україна у міжвоєнний період (1921-1938 рр.). Радянська Україна у 20–30-ті роки ХХ ст.: соціально-економічні перетворення радянсько-більшовицького керівництва. Геноцид українців. Національна політика та український культурний ренесанс. Сталінський тоталітарний режим. Політичні репресії в Україні. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.	2		6
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Україна в 1941 – 1945 рр.: воєнні дії, окупація та Рух опору. Вклад українців у загальну перемогу і втрати України у Другій світовій війні.	2		6
Тема 10. Україна в другій половині ХХ ст.: трансформації суспільно- політичного та економічного розвитку. Становище України в останні роки сталінського керівництва (1945- 1953 рр.). Хрущовська «відлига» на Україні. «Шестидесятники». Українська РСР в роки брежнєвського «застою». Економічна та політико-ідеологічна криза системи. Дисидентський рух в Україні у 1970-х - першій половині 1980-х рр. Активізація суспільно-політичного життя в період горбачовської «перебудови» (1985-1991 рр.).	2	2	6
Тема 11. Україна в період незалежності. Розгортання державотворчого процесу в Україні: створення правової бази, становлення владних структур, формування багатопартійності. Президентство Л.Кравчука. Суспільно-політичне й економічне становище в перші роки незалежності. Політичний курс Л.Кучми. Конституційний процес, вибори та розстановка політичних сил. Україна на міжнародній арені. Помаранчева революція. Президентство В.Ющенко. Україна в період президентства В.Януковича. Революція гідності. Початок російської агресії. АТО. Операція об'єднаних сил. Президентство П.Порошенка. Вибори 2019 р. Президентство В.Зеленського. Повномасштабна війна Росії з Україною.	2	2	6
Загалом:	18	12	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна	Відповідно до : Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у		

<p>система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки.</p> <p>Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за всі види контролю знань.</p> <p>Структура розподілу балів в межах аудиторної та самостійної роботи студентів денної форми навчання: усне/письмове опитування на практичних заняттях – 40 балів; індивідуальна робота : підготовка та захист реферату з обраної теми – 10 балів; виконання двох контрольних (тестових) робіт (КСР) – 10 балів; підсумкова контрольна залікова робота – 40 балів.</p> <p>Студент, який за підсумком всіх видів контролю знань не набрав 50 балів, користується повторним правом складання заліку за відомістю №2 після ліквідації поточної заборгованості на консультаціях викладача.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Передбачено два письмові контрольні тестування в системі дистанційного навчання Університету на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua, кожне з яких охоплює до 50 завдань (максимальна кількість балів – 10) і підсумкове залікове тестування (40 балів).</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Оцінювання знань на практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою. Передбачається обговорення проблемних питань на задану тематику, участь в дискусії, виступи (презентації) за темами занять.</p> <p>На практичному занятті діє такий принцип оцінювання усних відповідей:</p> <p>«5» балів («відмінно») – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«4» бали («добре») – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«3» бали («задовільно») – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх;</p> <p>«2» бали («незадовільно») – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів,</p>

	визначень, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Вимоги до індивідуального завдання (реферату)	<p>Обсяг роботи – від 10 до 15 сторінок, не враховуючи списку літератури. Структурно робота повинна ділитися на 5 – 6 одиниць: власне змісту, вступної частини (вступу), 3-4 пропорційних розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків. Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.</p> <p>Оцінка 9-10 балів ставиться за роботу, в якій проблема, що в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; робота носить самостійний творчий характер, список використаної літератури відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.</p> <p>Оцінка 7-8 балів ставиться за роботу, в якій тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує не більше 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.</p> <p>Оцінка 5-6 балів ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.</p> <p>Оцінка від 1 до 5 балів ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання всіх форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять.</p> <p>Студент(-ка), який в установлений термін не виконав усіх форм роботи і (або) отримав менше 50 балів за поточний контроль направляє на талон № 2. До того часу, він має виконати/доопрацювати всі форми роботи.</p> <p>Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються і входять у загальну систему оцінювання знань. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування..</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік.</p> <p>Форма здачі – письмова.</p> <p>Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів передбачає виконання залікової письмової роботи (максимальна оцінка – 40 балів), виконання якої демонструє рівень теоретичних знань та сформованості у студентів практичних навичок і вмій.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за всі види контролю знань. Складання заліку передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 100 балів, мінімум 50 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на лекційних та практичних заняттях, активність під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття.

Академічна доброчесність

Навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Процедури](#)

забезпечення дотримання академічної доброчесності. Користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування. У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та запізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком:

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов'язковим проходженням усіх тестувань в системі дистанційного навчання d-learn.pnu.edu.ua та виконанням усіх завдань відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Перезарахування освітніх компонент:

Процедуру перезарахування унормовано Положенням про порядок визнання результатів навчання та ліквідації академічної різниці та Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з історії України на платформах Coursera, EdEra наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>.

8. Рекомендована література

Основна:

1. Багацький В. В., Кормич Л.І. Історія України : підручник. 3-тє вид., доп. і перероб. Рек. МОН. Київ : Алерта, 2010. 388 с. URL: http://pidruchniki.com/158407208395/istoriya/istoriya_ukrayini
2. Бажан О., Мицик Ю. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ : Кліо. 688 с.
3. Білоцерківський В.Я. Історія України: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2007. 536 с. URL: <http://textbooks.net.ua/content/category/35/61/41/>
4. Бойко О.Д. Історія України: навч. посібник. Рек. МОН; 6-тє вид. Київ: Академвидав, 2016. 720 с.

5. Бойко О. Історія України : підручник. К. : Академія, 2021. 640 с.
6. Головка В. Україна і виклики посттоталітарного транзиту (1990-2019).
7. Грушевський М. Нарис історії українського народу. Х. : Клуб Сімейного Дозвілля, 2022. 576 с.
8. Даниленко В. та ін. Україна в епіцентрі протистояння світових систем (1939-1990)]. К. : Академперіодика, 2021. 544 с.
9. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644с. URL: <http://academyssu.com.ua/sites/default/files/020063092.pdf>
10. Історія політичної думки : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [Т. В. Андрущенко [та ін.] ; за загальною редакцією Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 999 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Istoriia_politychnoi_dumky_Ukrainy.pdf
11. Історія України : Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. Київ : Наукова думка, 2013. 1056 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf>
12. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. Київ.: Знання, 2013. 685 с. URL: http://pidruchniki.com/1584072014249/istoriya/istoriya_ukrayini
13. Мицик Ю.А., Бажан О.Г., Власов В.С. Історія України. К.: Видавничий дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 680 с. URL: http://www.studmed.ru/micik-yua-bazhan-og-vlasov-vs-storya-ukrayini_5da2d620191.html
14. Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2011. 384 с. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/228-storya-ukrani-svtlichna-vv.html>
15. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С., 2017. 596 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Palii_Oleksandr/Istoriia_Ukrainy.pdf
16. Палій О. Короткий курс історії України. К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2023. 480 с.
17. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Ключко. Харків, 2016. 496 с.
18. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Знання, 2006. 735 с. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/227-storya-ukrani-paschnik-ms.html>
19. Юрій М.Ф. Історія України: навч. посіб./ Рек. МОН . К.: Кондор, 2010. 252 с. URL: <http://westudents.com.ua/knigi/229-storya-ukrani-yury-mf.html>

Додаткова:

20. Баженов О., Дрогомирецька Л., Любич О. Православна церква України: аспекти інституалізації та перспективи. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2024. Вип. 72. Том 1. С.10-20. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/72-1-2>
21. Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки «гібридної війни». Брайт-Букс, 2015. 576 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Berezovets_Taras/Aneksiia_Ostriv_Krym_Khroniky_hibrydnoi_viiny/
22. Верменич Я. В. Феномен пограниччя: Крим і Донбас в долі України / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України, Відділ історичної регіоналістики. Київ: Інститут історії України, 2018. 369 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vermenych_Yaroslava/Fenomen_pohranychchia_Krym_i_Donbas_v_doli_Ukrainy/
23. Гай-Нижник П. Росія проти України (1990–2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. Київ: Леся, 2017. 332 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Hai-Nyzhnyk_Pavlo/Rosiia_protly_Ukrainy_19902016_rr_vid_polityk_y_shantazhu_i_prymusu_do_viiny_na_pohlynannia_ta_sproby.pdf

24. Даниленко В. М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інст-т історії України, 2018. 278 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0013985>
25. Drogomyretska, L. & Yehrechii, O. Civic Position of the Greek Catholic Clergy in the Elections to the Polish Sejm and the Senate in Galicia (November of 1922) in Galicia. *Східноєвропейський історичний вісник* / [гол. ред. В. Ільницький]. Дрогобич: Видавн. дім «Гельветика», 2022. Випуск 23. С.99-109. URL: <https://doi.org/10.24919/2519-058X.23.258969>
26. Drogomyretska L. Yehrechii O. The determination of the legal status of the Greek-Catholic Church in the Polish State (1919–1925). *Галичина. Науковий і культурно-просвітний краєзнавчий часопис*. 2020. Ч. 33. С.158-166. URL: <https://doi.org/10.15330/gal.33.159-167>
27. Зелений В.І., Шишкін І.Г., Дрогомирецька Л.Р. Російсько-українська війна: історичний дискурс. *Вісник науки та освіти. Серія «Історія та археологія»*. 2024, № 1(19). С. 1471-1495. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1\(19\)-1471-1495](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-1(19)-1471-1495)
28. «Звитягою і пером уславлені. Гетьмани України. Художньо-літературний образ : книга читання для здобувачів освіти основної школи : навчально-методичне видання. Ч. 1 / [автори-упорядники: І. А. Коляда, Л.Р.Дрогомирецька [та ін.] ; відп. за вип. О. П. Реєнт]. Київ, 2020. 415 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Avtorskyi_kolektyv/Zvytiahoiu_i_perom_uslavleni_Hetmany_Ukrainy_Khudozhno-literaturnyi_o_braz_Knyha_chytannia_dlia_zdobu/
29. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована хроніка міжнародних відносин (1991 - 2003). Київ: Генеза, 2004. 616 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Vidnianskyi_S/Zovnishnia_polityka_Ukrainy_v_umovakh_hlobalizat_sii_Anotovana_istorychna_khronika/
30. Коляда І., Лизень Є., Борчук С., Дрогомирецька Л. Директорія УНР. Харків: Фоліо, 2022. 127 с.
31. Коляда І., Борчук С., Дрогомирецька Л., Лизень Є. УНР і польсько-радянська війна. Київ, 2023. 109 с.
32. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи. Київ, 2018. 232 с.
33. Райківський І. Я. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини ХІХ століття. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2012. 932 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Raikivskyi_Ihor/Ideia_ukrainskoi_natsionalnoi_iednosti_v_hromadsk_omu_zhytti_Halychyny_KhIKh_stolittia/
34. Смолій В. Богдан Хмельницький: полководець, дипломат, державотворець / В. А. Смолій, В. С. Степанков. Вид. 3-є, допов. та переробл. Київ : Парламентське видавництво, 2020. 752 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015239>
35. Українська держава другої половини ХVІІ–ХVІІІ ст.: політика, суспільство, культура. Київ: Інст. історії України НАН України, 2014. 671 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Horobets_Viktor_Mykolaiovych/Ukrainska_derzhava_druhoi_polovny_XVIIIXVIII_st_polityka_suspilstvo_kultura/
36. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ППіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с. URL: <https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2022/05/Tsyvilizatsijna-identychnist-ukrainstva..pdf>
- Інформаційні ресурси:**
37. <http://history.org.ua/> Інститут історії України НАНУ
38. <http://litopys.org.ua/> Ізборник
39. <http://exlibris.org.ua/> EXLIBRIS : українська електронна бібліотека
40. <https://uinp.gov.ua>. Український інститут національної пам'яті
41. <https://avr.org.ua>. Центр досліджень українського визвольного руху
42. <http://image.lsl.lviv.ua/> Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника Національної академії наук України: Пошук у е-каталозі (з 1990 р.)

43. <https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/> Інститут українознавства імені І. Крип'якевича Національної академії наук України

Викладач : **Людмила Дрогомирецька**, доцентка кафедри історії України і методики викладання історії